

Jaarverslag CLB-sector toont aan: Welbevinden kinderen en jongeren sterk onder druk

De coronacrisis plaatste heel wat ouders en gezinnen onder sterke druk en dat hebben de CLB's gevoeld. De Centra voor Leerlingenbegeleiding kregen opvallend meer vragen over moeilijke thuissituaties, conflicten binnen het gezin en gevoelens als angst en depressie. De cijfers in het nieuwe jaarverslag van de CLB's bevestigen de alarmerende signalen rond het welbevinden van kinderen en jongeren.

Minder leerlingen kloppen aan bij het CLB, maar meer interventies zijn nodig

Scholen, leerlingen of hun ouders kunnen bij het CLB te rade gaan met vragen over leren en studeren, over studiekeuze, over psychisch en sociaal functioneren en over preventieve gezondheidszorg. Tijdens het schooljaar '19-'20 werd voor 247 599 unieke leerlingen (dit is 20,49 % van de totale leerlingpopulatie) een vraag aan het CLB gesteld. Dit aantal zit al enkele jaren in dalende lijn, onder meer omdat scholen zelf een aantal zorgvragen opvangen sinds ze een eigen beleid rond leerlingbegeleiding ontwikkelden.

Maar hoewel het aantal leerlingen dat jaarlijks in contact komt met het CLB daalt, neemt het gemiddeld aantal interventies per leerling jaar na jaar toe. Dit jaar gaat het om gemiddeld 4,51 interventies per leerling. De problematieken waar leerlingen mee worstelen, worden complexer waardoor er meer interventies nodig zijn. De zorgzwaarte voor de CLB's neemt dus toe.

- 61 927 leerlingen (en hun ouders) werden bij het CLB onthaald rond welbevinden (psychosociaal functioneren).
- Het aantal interventies bij verontrustende situaties verviervoudigde in vijf jaar tijd van 9 133 naar 40 554 (van 2367 unieke leerlingen in '15-'16 naar 8313 in '19-'20).
- 27 198 leerlingen werden begeleid in het kader van problemen thuis, goed voor 101 793 interventies.
- 327 841 keer werd de online vragenlijst Onderwijskiezer volledig ingevuld. Ook in tijden van afstandsonderwijs werd deze tool dus ingezet om te helpen bij het maken van de juiste studiekeuze.

CLBch@t als houvast in coronatijden

De cijfers van september 2019 tot februari 2020 – voor de coronacrisis – tonen een lichte stijging in vergelijking met dezelfde periode in 2018-2019. Maar toen op maandag 16 maart 2020 een algemene lockdown van kracht ging en de lessen werden opgeschort, nam het aantal chatgesprekken exponentieel toe in vergelijking met dezelfde periode van het jaar voordien. Ook tijdens de zomervakantie was het aantal oproepen behoorlijk hoger dan de voorbije schooljaren. CLBch@t verhoogde de capaciteit en breidde de chaturen uit om in verbinding te blijven.

Sinds de lockdown:

- werden er drie keer zoveel chatgesprekken geregistreerd over conflicten binnen het gezin in vergelijking met dezelfde periode het jaar voorheen (+ 196 %);
- nam het aantal gesprekken rond misbruik en mishandeling toe met 29 %;
- steeg het aantal chatgesprekken rond het thema psychosociaal functioneren (+96 %): de grootste stijging is er rond 'angsten' (+297 %). Dit is vooral COVID-19-gerelateerd. Maar

daarnaast ook rond depressie (+106 %), zelfverwonding (+62 %) en zelfmoordgedachten (+39 %).

Preventieve gezondheidszorg: actueler dan ooit

De CLB's werken niet alleen vraaggestuurd, ze vervullen ook een belangrijke rol in preventieve gezondheidszorg en preventie. We zagen in het schooljaar '19-'20 wel 440 896 leerlingen voor een systematisch contactmoment (vroeger bekend als medisch onderzoek). Tijdens de lockdown mochten er tijdelijk geen systematische contactmomenten doorgaan. In die periode ontwikkelden we alternatieven om de ontwikkeling van kinderen en jongeren toch verder te kunnen opvolgen, bijvoorbeeld digitale consulten.

Preventie gaat ook ruimer dan het domein preventieve gezondheidszorg. Als schoolnabije partner heeft het CLB nauw contact gehouden tijdens de lockdown en daaropvolgende maanden met kwetsbare leerlingen en gezinnen. In totaal kwamen vorig schooljaar 585 092 leerlingen in contact met het CLB, bijna de helft van de Vlaamse schoolpopulatie (48 %).

De publicatie van het jaarverslag roept ons op om blijvend aandacht te hebben voor het welbevinden van kinderen en jongeren.

[Download het volledige jaarverslag](#)

Meer info? Een gesprek?

Inge Van Trimpont
Directeur Permanente Ondersteuningscel GO! CLB
0470 13 04 06 of inge.van.trimpont@g-o.be

Stefan Grielens
Algemeen directeur Vrij CLB Netwerk
0495 40 09 85 of stefan.grielens@vrijclbnetwerk.be

Dina Baetens
CLB POC Officieel gesubsidieerd
0487 27 97 32 of dina.baetens@ovsg.be

De internettensamenwerkingscel of ISC is een informeel overleg van vertegenwoordigers van de drie centrumnetten (vier koepels) van de centra voor leerlingenbegeleiding. De ISC overlegt over actuele beleidsontwikkelingen die de CLB-sector beïnvloeden en neemt sectorale standpunten in. De ISC is ook het aanspreekpunt voor externe partners en legt ook zelf contacten met andere partners uit de welzijns- en gezondheidssector.